

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

***PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZAWIERAJĄCE UZASADNIENIE WYBORU
PRZYJĘTEGO DOKUMENTU ZINTEGROWANEJ
STRATEGII ROZWOJU EŁCKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO NA LATA 2014 – 2025***

**„PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
DLA EŁCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO”**

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 („Konkurs dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych”, ogłoszony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Zintegrowanej strategii rozwoju Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014 – 2025

Zamawiający (Beneficjent):

Miasto Ełk
ul. Marsz. J. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk
tel.: 87 73 26 000, fax: 87 73 26 230, www.elk.pl

Partnerzy:

Gmina Ełk, ul. Armii Krajowej 3, 19-300 Ełk; www.elk.gmina.pl
Gmina Kalinowo, ul. Mazurska 11, 19-314 Kalinowo; www.kalinowo.pl
Gmina Prostki, ul. 1 Maja 44b, 19-335 Prostki; www.prostki.pl
Gmina Stare Juchy, Plac 500-lecia 4, 19-330 Stare Juchy; www.stare-juchy.pl
Powiat Ełcki, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk; www.powiat.elk.pl

Dokument przygotowany przez:

ATMOTERM S.A.

Autorzy:

Zespół autorów pod kierownictwem mgr inż. Karoliny Gwizdak
mgr inż. Katarzyna Kędzierska
Opieka ze strony dyrekcji: mgr inż. Laura Kalbrun

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko „Zintegrowanej strategii rozwoju Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2025” w ramach projektu „Przygotowanie dokumentów strategicznych dla Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego”. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 („Konkurs dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych”, ogłoszony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	4
2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	4
3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	4
4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko	5
5. Uzyskanie wymaganych opinii.....	5
6. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.....	5
7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	6
7.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	6
7.2 Zgłoszone uwagi i wnioski	6
8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	6
9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	7
10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	9

1. WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30–37) oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt *Zintegrowanej strategii rozwoju Elckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014 – 2025* (dalej: Strategii EOF), która jest jednym z narzędzi polityki rozwoju.

2. RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

3. UZGODNIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

W dniu 3 lipca 2014 r. Prezydent Miasta Elku wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, a 8 lipca do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu Strategii EOF.

4. SPORZĄDZENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO I NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA PROGNOZY

W lipcu 2014 r. przystąpiono do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii EOF. Opracowaniu Prognozy towarzyszył stały kontakt z Zamawiającym.

Dokonana ocena obecnego stanu środowiska w Ełckim Obszarze Funkcjonalnym wykazuje zły stan środowiska głównie w zakresie jakości powietrza i wód, a w zakresie gospodarki odpadami: niewystarczającego poziomu selektywnej zbiórki. Potrzebne są także działania mające na celu ochronę przeciwpowodziową rozumianą jako wsparcie małej retencji oraz ochronę cennych przyrodniczo obszarów. Przedsięwzięcia ujęte w Strategii EOF dobrze odpowiadają na potrzeby środowiskowe. Brak realizacji Strategii pociągnęłyby za sobą negatywne skutki w środowisku.

5. UZYSKANIE WYMAGANYCH OPINII

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy Gmina Miasto Ełk poddała projekt Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie (dalej W-MPWIS). Zgodnie z ustawą ww. organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii. Dokument Strategii EOF wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został przesłany do RDOŚ i W-MPWIS w dniu 7 października 2014 r.

W dniu 3 listopada 2014 r. projekt Strategii EOF wraz z Prognozą został pozytywnie zaopiniowany, bez uwag, przez Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie.

W dniu 13 października 2014 r. projekt Strategii EOF wraz z Prognozą został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

6. ZAPEWNIENIE UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA W OPINIOWANIU

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235) Gmina Miasto Ełk oraz pozostałe gminy wchodzące w skład Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego (gminy wiejskie: Ełk, Kalinowo, Prostki i Stare Juchy) zapewniły możliwość udziału społeczeństwa w **opracowywaniu dokumentu Prognozy oddziaływania na środowisko** powiadamiając społeczeństwo poprzez:

- strony internetowe miasta i gmin,
- strony BIP,
- tablice ogłoszeń urzędów miasta i gmin,
- ogłoszenie w prasie: "Rozmaitości Ełckie" Nr 40 (826) na 3-9 października 2014,
- informacje drogą mailową do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców z terenu EOF.

Społeczeństwo poinformowano, iż z treścią Prognozy oddziaływania Strategii EOF na środowisko można zapoznać się:

- w urzędzie miasta Ełk oraz urzędach gmin wchodzących w skład EOF,
- na stronach internetowych miasta i gmin wchodzących w skład EOF.

W informacji przekazanej społeczeństwu wskazano na możliwość składania uwag i wniosków do ww. dokumentów w formie pisemnej, przez okres 21 dni od daty podania obwieszczenia do publicznej

wiadomości, tj. od 3 do 23 października 2014 r. za pomocą formularza konsultacyjnego, na podane adresy mailowe.

Ponadto w ramach konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu *Zintegrowanej strategii rozwoju Elckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014 – 2025* odbyło się spotkanie konsultacyjne w dniu 16 października 2014 r. o godzinie 10.00, w Hotelu Rydzewski w Elku.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

7.1 USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości Strategii EOF, przedstawiono i oceniono bieżący stan jakości środowiska oraz zbadano zgodność z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność Strategii EOF z celami i kierunkami innych strategii. Wskazano, że dokument wychodzi naprzeciw rozwiązaniom prawnym polskim i europejskim.

W ramach analizy stanu środowiska i dostępnych opracowań, zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy, do rozwiązania których Strategia może się przyczynić lub na które może oddziaływać w poszczególnych dziedzinach środowiska. W niektórych dziedzinach środowiska wpływ Strategii EOF będzie jednak ograniczony lub znikomy, dzięki wsparciu finansowemu ze środków UE i spoza budżetu UE.

W ramach prognozy dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: ludzie, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, woda, powietrze, powierzchnia Ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne i zabytki. Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych działań w ramach osi priorytetowych w odniesieniu do ww. aspektów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych. Ocenia się, że Strategia, jako całość, pozytywnie oddziałuje na środowisko i sprzyja rozwiązaniu wielu problemów, dotyczących poprawy stanu środowiska, niemniej niektóre przedsięwzięcia wpływające będą również negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Szczegółowe wnioski w tym zakresie przedstawione są w odpowiednich rozdziałach prognozy. Dokonana ocena korzyści dla środowiska z realizacji Strategii wskazuje na jego duże znaczenie w rozwiązywaniu problemów środowiska na obszarze EOF.

7.2 ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

W toku opiniowania oraz konsultacji społecznych mających miejsce w dniach 3-23 października 2014r. nie zgłoszono uwag do Prognozy oddziaływania na środowisko.

8. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Z mocy prawa polskiego ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jest aktem prawnym regulującym transgraniczną ocenę oddziaływania

na środowisko oraz zasady postępowania w sprawach transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ustawa OOŚ w art. 51 wskazuje na konieczność uwzględnienia w dokumencie prognozy informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu oddziaływania na obszary leżące poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ełcki Obszar Funkcjonalny nie stanowi granicy Państwa Polskiego i jakiegokolwiek inwestycje przeprowadzone na EOF nie będą oddziaływać na środowisko i ludzi poza granicami kraju.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Monitoring i ewaluacja realizacji *Zintegrowanej strategii rozwoju Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2025* będą realizowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Ełku. Analiza danych (zgodnie z przyjętymi wskaźnikami realizacji poszczególnych celów) będzie prowadzona raz w roku (do końca kwietnia roku następnego).

W projekcie Strategii EOF wskazano propozycje wskaźników efektywności, które pozwolą ocenić zmiany w środowisku, które nastąpią w wyniku realizacji zaplanowanych działań. Po przeprowadzonej analizie systemu monitoringu Strategii EOF w ramach Prognozy zaproponowano zamianę kilku wskaźników na inne. Większość z zaproponowanych wskaźników znajduje się na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych, część z nich to tzw. common indicators zalecane przez UE, oprócz nich dodano także nowy wskaźnik: „kubatura zmodernizowanych energetycznie budynków [m³]”, który bardziej precyzyjnie oddaje zaplanowany do osiągnięcia efekt ekologiczny (zamiast wskaźnika: „liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]”).

Część ze sformułowanych wskaźników bezpośrednio lub pośrednio dotyczy zagadnień ochrony środowiska, w obszarach najbardziej istotnych dla dalszego rozwoju obszaru, niemniej jednak proponuje się rozbudowanie listy wskaźników tak, aby docelowo zawierała ona następujące wskaźniki (na niebiesko zostały zaznaczone nowe propozycje):

Tabela 1. Propozycja wskaźników środowiskowych do zastosowania w Strategii EOF

Cel strategiczny/operacyjny	Nazwa wskaźnika środowiskowego	Źródło	
1.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<i>W celu 1.2. proponuje się dodanie dodatkowego wskaźnika środowiskowego (na niebiesko). Lista wskaźników dla celu 1.2. przedstawiałaby się następująco:</i>		
	1.	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów w latach 2014–2025 (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [ha]	Dane własne
	2.	Liczba nowych inicjatyw/programów społecznych zrealizowanych na obszarach zdegradowanych (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [liczba]	Dane własne
	3.	Liczba osób z terenów zdegradowanych objętych programami integracji i aktywizacji społecznej w latach 2014–2025 (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [osoba]	Dane własne
4.	Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych [km]	Dane własne	
3. Zrównoważone wykorzystanie zasobów	<i>W celu 3. proponuje się pozostawienie dotychczasowej listy wskaźników. Lista wskaźników dla celu 3. jest bez zmian i przedstawia się następująco:</i>		

Cel strategiczny/operacyjny	Nazwa wskaźnika środowiskowego		Źródło
	1.	Przyrost mocy urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [MW]	Dane własne
	2.	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca [kWh]	GUS
3.1. Poprawa efektywności energetycznej i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	<i>W celu 3.1. proponuje się zmianę wskaźnika „Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków jst (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [liczba]” na „Kubatura zmodernizowanych energetycznie budynków [m³]”. Lista wskaźników dla celu 3.1. przedstawiałaby się następująco:</i>		
	1.	Liczba nowych instalacji wykorzystujących OZE w obiektach jst (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [liczba]	Dane własne
	2.	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh] (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [% na rok]	Dane własne
	3.	Kubatura zmodernizowanych energetycznie budynków [m ³]	Dane własne
3.2. Zachowanie i ochrona bogactw przyrodniczych i krajobrazowych	<i>W celu 3.2. proponuje się dodanie wskaźnika „Liczba działań w ramach edukacji ekologicznej [liczba]”. Lista wskaźników dla celu 3.2. przedstawiałaby się następująco:</i>		
	1.	Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrofy (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [liczba]	Dane własne
	2.	Liczba zbiorników wodnych objętych rekultywacją (w ramach projektów realizowanych przez EOF) [liczba]	Dane własne
	3.	Liczba działań w ramach edukacji ekologicznej [liczba]	Dane własne
3.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	<i>W celu 3.3. proponuje się pozostawienie dotychczasowej listy wskaźników. Lista wskaźników dla celu 3.3. jest bez zmian i przedstawia się następująco:</i>		
	1.	Długość nowej wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km]	GUS
	2.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km]	GUS
	3.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę [osoba]	GUS
	4.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków [RLM]	GUS
	5.	Liczba nowopowstałych przydomowych oczyszczalni ścieków [liczba]	GUS
3.4. Poprawa skuteczności systemu	<i>W celu 3.4. proponuje się pozostawienie dotychczasowej listy wskaźników. Lista wskaźników dla celu 3.4. jest bez zmian i przedstawia się następująco:</i>		

Cel strategiczny/operacyjny	Nazwa wskaźnika środowiskowego		Źródło
gospodarki odpadami	1.	Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [liczba]	Dane własne
	2.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach odebranych ogółem [%]	Dane własne
	3.	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest [Mg]	GUS
4.2. Rozwój zrównoważonego transportu publicznego	<i>W celu 4.2. proponuje się dodanie 2 wskaźników: „Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]” oraz „Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych [km] . Lista wskaźników dla celu 4.2. przedstawiałaby się następująco:</i>		
	1.	Szacunkowy spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekw. CO ₂]	GUS
	2.	Liczba osób korzystających rocznie z transportu publicznego [tys. osób]	Dane własne
	3.	Średni wiek autobusów transportu publicznego [lata]	Dane własne
	4.	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]	Dane własne
	5.	Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych [km]	Dane własne

10. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów Strategii EOF pozwala na stwierdzenie, że generalnie realizacja zapisów ww. dokumentu spowoduje poprawę stanu środowiska oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Realizacja zapisów ww. dokumentu przyczyni się m.in. do:

- poprawy stanu jakości powietrza, szczególnie w zakresie zanieczyszczeń emitowanych przez spalanie paliw w celu ogrzewania domów tj.: pyłu PM10, PM2,5 oraz Benzo(a)pirenu,
- osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu wybranych rodzajów odpadów oraz odpadów komunalnych,
- zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, z powodu ograniczenia dalszego deponowania nieprzetworzonych odpadów komunalnych na składowiskach,
- rekultywacji powierzchni terenów zdegradowanych,
- polepszenia się klimatu akustycznego (hałas) i powietrza w ośrodkach miejskich w związku z rozwojem niskoemisyjnego transportu miejskiego oraz realizacji projektów budowy nowych odcinków dróg,
- osiągnięcie dobrego stanu wód, poprzez rozbudowę systemów oczyszczania ścieków,
- efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, dzięki wykorzystaniu OZE.

W trakcie prac nad Prognozą nie zdiagnozowano także możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań poza granicami kraju, dlatego nie stwierdzono konieczności prowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

